

Wij hebben ook gezien, dat dit te danken is aan de beschouwing over het Woord Gods, die men er op na houdt.

En daarom voeren wij als eerste grief tegen de liturgische beweging — al is het niet alleen tegen haar, maar ook tegen vele critici van haar — aan, dat men hier niet meer belijdt, dat is — naar den Grieksch tekst van dit woord: — hetzelfde spreekt, nl. als Gods Woord. Hier belijdt men niet meer met onze Confessie — die wij niet laten degradieren tot een soort historisch stuk of zooiets! — in Art. 3: „Wij belijden, dat dit Woord Gods niet is gezonden, noch voortgebracht door den wil eens menschen, maar de heilige menschen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben het gesproken, gelijk de H. Petrus zegt. Daarna heeft God, door een bijzondere zorg, die Hij voor ons en onze zaligheid draagt, zijnen knechten den profeten en apostelen geboden, zijn geopenbaarde woord bij geschrift te stellen; en Hijzelf heeft met zijnen vinger de twee tafelen der Wet geschreven. Hierom noemen wij zulke Schriften: Heilige en Goddelijke Schrifturen”.

En het verwijt, dat wij ons neerleggen bij een al te orthodoxe inspiratieleer leggen wij rustig naast ons neer. Want „wij gelooven, dat deze Heilige Schrifturen den wille Gods volkomenlijk vervat, en dat al hetgeen de mensch schuldig is te gelooven om zalig te worden, daarin genoegzaam geleerd wordt”. Aan niemand is het geoorloofd anders te leeren, zelfs apostelen niet, en geen engel uit den hemel, „dan ons nu geleerd is door de Heilige Schrifturen”. En men mag geen ander geschrift daaraan gelijkstellen (Art. 7 Ned. Gel. Bel.).

Van der Leeuw moge beweren: „Een Heilige Schrift, die niet wordt gelezen in de gemeente, is een doode schriftuur. Slechts wanneer zij gesproken wordt, functioneert zij als Woord Gods” (Liturgiek, p. 170), en: „De Schrift, welke niet gepredikt wordt, niet gelezen en verklaard in de gemeente, is een stuk oud-christelijke letterkunde, niet meer”, en: „In de prediking wordt het overgeleverde woord tot Woord Gods” (Sacramentstheologie, p. 23), wij achten dit toch wel ver van de sprake der Confessie verwijderd.

Veel zou hierover te zeggen zijn. We volstaan met U te verwijzen naar het prachtige artikel van Dr R. Schippers, „De Dienst des Woords en het Woord Gods” in zijn met anderen geschreven boek „Van den Dienst des Woords”. We halen daaruit aan, dat de Bijbel zelf zooveel nadruk legt op de beteekenis van het schrijven, bv. in den eersten brief van Johannes: „Ik schrijf U, kinderkens.....; ik schrijf U, vaders.....; ik schrijf U jongelingen.....; want gij zijt sterk en het Woord Gods blijft in u, en gij hebt den booze overwonnen”, 2:12—14. Dr Schippers vervolgt dan: „Inderdaad, nu wij de heilige Schrift hebben, hebben wij het Woord Gods. Niemand mag aan dit feit tornen en langs welken kronkelweg dan ook komen aandragen met een betoog, dat de Schrift en het levende en krachtige Woord van God toch nog weer van elkaar moeten gescheiden worden. „Wat zegt de Schrift?” Dat is, naar bijbeltaal en Schriftgeleef, hetzelfde gezegd als: „Wat zegt God?” (de schrijver zelf spatieerde enkele woorden) (a.w. blz. 12). En even verder (blz. 13): „maar schrift is het verduurzaamde woord”. God wil daardoor Zijn Woord bewaren. En daarom: „Vanouds zijn dan ook het lezen van de Schrift en het hooren naar het Woord niet van elkaar gescheiden geweest”. „Wij worden dus tot hooren geroepen” (14). In de prediking wordt de Schrift geopend, en hooren we alzoo het Woord van onzen God.

Hier zit de grondfout van de liturgische beweging. En deze wrekt zich in al haar verdere constructies.

Zij zal dan ook heusch geen nieuwe reformatie geven. Integendeel! Kwam zij niet op in een tijd, dat men zag den nood der kerk, haar ontrouw aan haar Heer, de verwereldlijking van haar dienst en haar innerlijke verscheurdheid (Ds W. A. Zeydner, a.w. blz. 31); en bestond die nood — wat men zelf niet zag helaas! — niet uit het ondergraven van de fundamenteën der Kerk: de leer der apostelen, het kruisgevangenis, het Woord van Jezus' lijdzaamheid (Openb. 3:10), door — wij noemen maar een paar dingen — rationalisme, piëtisme als verzet daartegen, modernisme, de hoogmoed van de schrijver?

Eerst zal dit kernpunt radicaal anders gezien moeten worden. Eerst dan is er uitzicht.

De ijver, die men laat zien, is een betere zaak waardig!

Zwijndrecht.

G. VAN RONGEN.

UIT DE SCHRIFT

„Schaduw” en „Woord”

„.....dewelke een schaduw zijn..... maar het lichaam is van Christus.....”

Col. 2:17.

De Schrift spreekt van „afschaduwing” van toekomstige goederen in Israëls ceremoniën. „A f s c h a d u w e n” beteekent: schaduwgewijze aanduiden; afbeelden in een homogene continue reeks van schaduwen; opnemen in een schaduwendienst; plaatsen in een

lange reeks van schaduwachtige afbeeldingen, die tezamen zoo iets als een schaduwzone vormen.

Wie nu iets van het „afgebeelde lichaam” weet, die kan uit het beeld de realiteit min of meer kennen. Kennen, — tot op zekere hoogte. Hoe hij aan die kennis komt, dat is evenwel een tweede vraag. Hij kan die kennis verworven hebben uit aanschouwing, waarneming; hij kan ze ook hebben verkregen uit doctrinair onderwijs. Maar kennis — hoe dan ook gewonnen — van de realiteit is noodig om de schaduw te kunnen uitleggen, en eruit iets naders te leeren, of beter te onthouden, iets naders omtrent die werkelijkheid.

Vergeet dat niet. Bij den heidenschen filosoof Plato gaan we niet graag te gast; maar leerzaam is toch zijn beroemde gelijkenis van „de grot”. Stel u voor, zegt hij in zijn Politeia, dat er in een onderaardsche grot menschen waren opgesloten, rechtopstaande, maar door boeien aan voeten en hals gedwongen, altijd op dezelfde plek te blijven staan, en niet in staat het hoofd om te draaien, ook niet om de anderen in het gezicht te kunnen zien. Verbeeld u verder, dat zij van kindsbeen af in die positie waren gebracht, en geen andere ooit hadden ingenomen; en dat er nu een steil-opgaande opening naar boven is in die grot. Neem verder aan, dat er een of andere lichtgans van achter hun rug zijn gloed werpt; en dat tusschen die geboiede menschen en dien lichtgans een weg loopt, langs welken een lage muur staat, ongeveer van dezelfde hoogte, als waar de goochelaars achter plegen te staan, zoo vaak ze hun kunstjes uithalen. Dan zagen die menschen niets anders dan schaduwen. Schaduwen van de op dien weg voorbijgaande menschen; schaduwen van het gereedschap, dat ze dragen, en van allen anderen kraam. Wat voor „kennis” zouden die stakkers hebben? Van elkaar zien ze nooit het lichaam, alleen maar de schaduw; van zichzelf ook; van wat daar op dat pad zich voortbeweegt, eveneens. Als ze met elkaar konden praten dan zouden ze namen geven aan die schaduwbeelden, en zich verzekerd houden, dat die namen aanduiding waren van de werkelijkheid. Toch was het maar een waan. Neem aan, dat in die grot geluiden weerklaatsen werden: als een voorbijganger iets zei, dan zouden ze dat geluid toeschrijven aan één van die schaduwen, — en toch, — verbeelding ware het, een valsche combinatie. Stel u voor, dat ze later werden vrijgelaten; ze zouden u niet gelooven, als ge hun kwaaamt verzekeren, dat wat ze tot nu toe hadden geconcludeerd uit hun waarneming, niets anders was dan inbeelding — omtrent onwezenlijkheden, voor en na.

Voor onze emigranten II

Wij zijn verleden week gebleven bij de constatering, dat de Protestant Reformed Churches heel gewoon gereformeerd zijn: ze hebben de drie formulieren van eenigheid en verder niets. Geen ridderbossiaansche formules van 1942, en geen heppiaansche van 1924. Dat is: geen „16” punten van 1942, zooals ons bindend opgelegd en behoorlijk afgewezen zijn, en ook geen „3” punten (over Gods goede gezindheid jegens alle menschen etc.), zooals Rev. Hoeksema opgelegd en behoorlijk afgewezen zijn.

Nu zegt iemand: ja maar, ge vindt in de kringen van Rev. Hoeksema in brochures of tijdschrift wel eens uittalingen, die ons herinneren aan wat we in de synodocratie hebben vernomen; en als onze emigranten met deze kerken zouden samenleven, dan zouden ze „ginds” weer kunnen beluisteren, wat ze hier hebben afgezworen. En dus — laat ze daar verre van blijven, t e n i n s t e, totdat alle theologische vraagpunten die met deze punten samenhangen, zijn opgelost in onzen zin. Hoe het dan t o t z o o l a n g moet met die emigranten, met hun avondmaalsgemeenschap, hun kinderdoop, hun vaste contact met andere geloovigen, dat zijn vragen, waarop het antwoord dan meermalen voorloopig achterwege blijft.

Nu gaf ik reeds aan, dat inderdaad onderscheiden uitspraken saam te lezen zijn, waarvan de tekst indruischt tegen wat wij opnieuw uit de theologie der vaders, en contra die van Kuypers hebben leeren terugvinden. Wij verstaan ten volle dat er zijn, die daar wat vreemd tegen aan staan te kijken en realiseren ons, dat in omgekeerde richting zich hetzelfde verschijnsel voordoet. We gelooven zelfs, dat er nog steeds wel enkele uittalingen gegeven worden, die ons een bewijs zijn van niet evenwichtige resultaten der poging, om het terrein der theologie van „de vaders” te verkennen; zulke uittalingen leiden dan tot toornexplosies, die minder licht dan geluid ontwikkelen, en „hooren” en „zien” meer doen vergaan dan dat ze die opwekken.

Maar ik zou vragen: wat wil men?

Om te beginnen: is het nu verstandig, te zoeken naar uitspraken van een persoon, die in een kerkelijke samenleving optreedt, en dan, als men uitspraken tegenkomt, die men bedenkelijk acht, te zeggen: ex ungue leonem, aan die ééne uittaling kunt ge heel die kerk leeren kennen, ergo: steek uw hand niet uit, doch steek ze in den boezem? Ik geloof het niet. Stel eens, dat de emigranten niet van Nederland naar Amerika of Canada trokken, maar in omgekeerde richting, en dat dan de amerikaansche of canadese kerkeraden

Ragfijn wordt verder die gelijkenis door Plato uitgesponnen.

Dat blijve verder rusten.

Maar wij, hebben wij nu ook niet meer dan zijn „schrallen troost” als het eenige wat ons rest? Schaduwen, adumbratie, schaduwdienst, bedeeling van schaduwen?

O neen. Het is immers zoo prachtig, dat onze catechismus in vraag 19 over die schaduwen niet in de eerste, doch pas in de derde plaats spreekt. Eerst komt de openbaring-in-het-paradijs. U zegt: dat was zoo iets als een raadselspreuk? Een masjaal? Een gelijkenis.....? Zeker, zeker; maar toch was ze openbaring-in-woord; en, — wie weet, wat eraan voorafgegaan is aan Woordenopenbaring bij den niet-naleven paradijs-mensch? Dan, in de tweede plaats komt er: verkondiging. In een verkondigingsdienst. Door patriarchen, en profeten. Een lange reeks. Met allerlei paedagogische leermethoden; proza, poëzie, vreemde profeten-gebaren, maar ook geduldig onderricht in leerproza, in boeken, in verzen, in gesprekken van Jahwe's profeten met diplomaten, generaals, studenten, (van „vaders” tot „zonen”). En dan pas, en nu in de derde plaats, komt er die vertooning van schaduwen. En ook deze niet eens in een afzonderlijken dienst, o neen, — geen oogenblik. Want de tweede dienst vergezelt den derden dagelijks. En zulks gedurende eeuwen. Terwijl dan nog, gelijk velen aannemen, in den tempel, hoewel huisderceremoniën, of ook -der-schaduwen, tegen het vallen van den avond van het Oude Testament de katheder, de leer-stoel, steeds breder en vaster plaats gekregen heeft.

Daarom kan Plato's gelijkenis van de grot ons hoogstens illustratie zijn bij wat de bijbel zelf ons al gezegd had: dat een schaduw niet meer dan schaduw is, doch dat het „soma”, het lichaam, de realiteit Christus is. De oudtestamentische geloovigen waren niet geboeid; en „het vuur” was hun ontstoken, waar ze bij stonden, en ook zelf mochten ze het weer aansteken, en doorgeven; en elk symbool, het kreeg vooraf zijn exegese-in-woord. De profetie kwam vóór en bij de schaduwen; en ze was zoo rijk, dat ook de schaduwen zelf op haar program stonden; op haar program-van-leermiddelen? ja zeker, maar ook op haar program-van-onderwerpen, van te behandelen leerstof. Geen plaatjes zonder toelichting, — geen beeld zonder tekst, — geen tekst zonder uitleg. Dat is: Plato zijn c o n g é g e v e n. Wij weten de waarheid, wij kennen de werkelijkheid, wij zijn niet bedrogen, — mits wij het Woord kennen en aanvaarden.

En deze gave is ons genoeg.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

aan de emigranten zouden zeggen: niet naar de (vrijgemaakte) Gereformeerde kerken toe, want ge vindt daar een uittaling van ds B. A. Bos over de kerk en over de pluriformiteit, en daar voelen wij niet voor, of: ge vindt daar het tegengestelde gevoelen uitgedrukt, b.v. door een zekeren K. S. en daar voelen wij niets voor, — zoudt ge dan tevreden zijn, en ook toegeven, dat een particuliere meening de kerken typeert? Welneen, ge zoudt verontwaardigd zijn en roepen: wij willen naar onze confessie beoordeeld worden. Maar dan dienen we ook in omgekeerde richting zoo te renderen. Bepaalde theologen spreken zoo, maar andere theologen — in die zelfde gemeenschap — nemen een ander standpunt in en verdedigen dat openlijk, en geen mensch schijnt erop uit te zijn, hun theologie „met wortel en tak uit te roeien” en ambtelijk te dooden. Men is zoo wijs, zich te realiseren, dat de kerken zelf pas kunnen geacht worden een bepaalde meening voor haar rekening te nemen, indien zij in een gerezen conflict officieel in geding gebracht is en ter afhandeling van dat conflict uitdrukkelijk is vastgelegd. Waarvan geen sprake is.

Nu is het opmerkelijk, dat in dezen de Christian Reformed Church in Amerika onze menschen dwingt, hetzij te verzwijgen, en dus factisch te verloochenen, hetzij uitdrukkelijk te verloochenen wat zij gelooven, terwijl de Protestant Reformed Churches hen uitdrukkelijk erkennen als staande op de basis der drie formulieren van eenigheid en gerechtigd, om ter bediening van het ambt aller geloovigen en in de oefening van de gemeenschap der heiligen te zeggen wat zij naar de Schrift meenen te moeten zeggen. Ik verwacht van „De Wachter” (chr. geref. amerikaansch orgaan), als het blad deze regelen leest, weer een beschuldiging van onwaarheid spreken, nog wel opzettelijk. Als ik in Amerika publiek zeg, wat ik in ons blad schreef over hun aandeel in de z.g. „oecumenische synode” en de vervangingsformule, en de chr. geref. voorgangers laat inviteeren met recht van debat, dan zie ik ze niet. Als ik op de vraag of ik bij hen wil komen spreken, bevestigend antwoord, maar dan niet in „besloten” kring, dan trekken ze de uitgestoken voelhorens terug. Als ik met argumenten in amerikaansche bladen spreek over die „oecumenische synode” en een exemplaar toezend, hoor ik niets; en als ik dan twee jaar later het nog eens repeteer, dan zeggen ze: niet waar. Ik zou dus weer moeten beginnen? t Zal niet gaan; laat hen liever eerst antwoorden op wat ik ten bewijze schreef. Waarom ook zouden we het repeteeren? De bewijzen zijn te geven. Deze week heb ik een samenkomst bij-

gewoon-
lezen v-
delijk l-
onze m-
toelaten
ren” te
maar ze
zelf reil-
citaat u
zegd we
opgestu-
brief t-
„art.
erkeud
instem
geen pr
nog eer
veel erg
indruk
der ons
viseerde
anders
die the-
zeggen:
al klanc
OFFICI-
lijk bew-
En de
maar, d
Den Har-
len, dat
soonlijk
o f f i-
dankt d-
gen: wij
het ons
leiding
ding van
een „gew-
opereert
roepen:
den, sch-
verzoek
een knij-
We h-
en kome

E vo

Prof.
een go-
titel „V-
De ee-
het opsc-
„E vo-
wensch
sprekend
haling u
„De Wa-
telde een
men enk-
vrijmakt
voor
dat dit
ait heerl-
het leve-
maatsch-
zamen”.
Deze
van een
wel een-
den wer-
zich ove-
gelaten
Terec-
de Vrijn-
„van de
erkend
gaan van
die than
prof. V-
lazen. Z-
dicaat
kerkerad-
synode
lichaam
de vrijn-
meente
vergader-
slaag, m-
gen daa-
Convent
keraad,
als kerk
beurten”
te houde-
daag zo-
In aa-
teekent
kerkelijk
logoma-
trum”, i-
die inde-
schende
kelijke”
warring